

7 Een dienst van bevrijding – liturgische mogelijkheid

7.1. Inleiding

Een dienst van bevrijding wordt gedragen door het gebed van de gemeente. De hierna volgende orde van dienst, geïnspireerd door de anglicaanse liturgie, is niet bedoeld als keurslijf. Ook hier geldt de protestantse visie dat een plaatselijke gemeente verbonden met de hele kerk een eigen kleur en context kent. Op de woorden kan uiteraard gevarieerd worden. Wel geeft een liturgie structuur en inbedding aan het meer persoonlijke gebed dat er een plek in krijgt. Samenvattend geven we de punten weer die van belang zijn bij de voorbereiding en praktische uitvoering:

[opsomming]

- Vermijd iedere vorm van sensatie en publiciteit.
- Het pastorale team bestaat uit mensen die geestelijk evenwichtig zijn en levenservaring hebben.
- Zorg voor een goede, zo nodig blijvende nazorg.
- In de voorbereiding op de voorbede om bevrijding is het essentieel dat er goed naar de hulpvrager geluisterd wordt en er geen overhaaste conclusies getrokken worden. Het pastorale team moet – eventueel na overleg met anderen – kiezen hoe er pastoraal opgetreden gaat worden. Als er twijfel is of een dienst van bevrijding hier niet een te zwaar middel is, kan er ook gekozen worden om onder handoplegging te zegenen of met olie te zalven. Belangrijk is de hulpvrager duidelijk te maken wat er gaat gebeuren en met welke overwegingen.
- Ook al gaat het in een dienst van bevrijding om bijzonder pastoraat, toch is het zaak de tijd te nemen en niet overhaast te handelen. Mocht de hulpvrager tijdens de bediening bijzonder emotioneel of agressief reageren, blijf dan vooral kalm. Probeer een veilige sfeer te bewaren en ga zelf niet schreeuwen. De aanwezigen mogen zich beroepen op Gods bevrijdende nabijheid. Waak tenslotte voor elke vorm van machtsmisbruik, maak de hulpvrager niet afhankelijk van de inzichten en het charisma van degenen die voor hem of haar bidden.
- Zorg na een bevrijdingsdienst voor een passende overgang naar het gewone leven: een kopje koffie drinken, nog even een blokje om lopen of iets anders. Vraag na hoe iemand weggaat.

7.2. Eenvoudige orde van dienst voor een dienst van bevrijding

1. De voorganger groet de aanwezigen met de volgende – of andere passende – woorden:

V.: Vrede zij dit huis en allen die er wonen.

Of: V.: De vrede van de HEER met u allen.

2. Woorden uit de Schrift (naar keuze)

V.: Wanneer de Zoon u vrij zal maken, zult u werkelijk vrij zijn. Christus heeft ons bevrijd, opdat wij in vrijheid zouden leven. (Johannes 8:36 en Galaten 5:1)

V.: Laten wij dus zonder schroom naderen tot de troon van de Genadige, waar we telkens als we hulp nodig hebben barmhartigheid en genade vinden. (Hebreeën 4:16)

V.: God, wees ons genadig en zegen ons, laat het licht van uw gelaat over ons schijnen. Dan zal men op aarde uw weg leren kennen, in heel de wereld uw reddende kracht. (Psalm 67:2-3)

3. Gebed

Allen: Heer Jezus Christus,

Gij die ons zo volhardend zoekt
en niet terugschrikt voor onze duisternis,
Gij zijt sterker dan wat zich in ons tegen U keert.
Wees bevrijdend in ons midden.
Geef een teken ten goede
waar wij ons belaagd weten door het kwaad
en de greep op het leven verloren hebben.
Vernieuw het vertrouwen dat wij
– ondanks alles – voor U niet onvindbaar zijn.
Laat ons troost en bevrijding ervaren.
Amen.

De voorganger kan hier nog met een (kort) persoonlijk gebed bij aansluiten.

4. Een psalm (gezongen of responderend gelezen): 23, 27, 46, 91, 124, 142.

5. Bevrijdingsgebed: we vragen of de hulpvrager met ons het Onze Vader wil bidden.
Aansluitend zegenen wij haar/hem met de woorden van het borstschild van St.-Patrick:

V.: Christus met jou, Christus in jou,
Christus achter jou, Christus voor jou,
Christus naast je, Christus is overwinnaar!
Christus troost je en maakt je heel,
Christus onder je, Christus boven je,
Christus in rust, Christus in gevaar,
Christus in de harten van wie mij liefhebben,
Christus die spreekt door vriend en vreemde.

Afhankelijk van de reactie van de hulpvrager kunnen gebeden door voorganger en aanwezigen uitgesproken worden en de boze macht uitgewezen worden.

Mogelijke teksten:

Al gaat mijn weg door een donker dal,
Ik vrees geen kwaad, want U bent bij mij. (Psalm 23:4)

De HEER behoedt je voor alle kwaad,
Hij waakt over je leven. (Psalm 121:7)

Verlosser van de wereld, U hebt ons bevrijd door uw passie en kruis.
Bevrijd hem/haar en help hem/haar, zo bidden we vol vertrouwen.

6. We vragen de hulpvrager of hij wil bidden – in eigen woorden – of naspreken:

V./allen: Almachtige God,
uw heilige Geest maakt ons vrij,
uw Zoon Jezus vergeeft onze schuld.
Houd ons vast, houd ons staande.
Want zonder U kunnen wij niet.
Ons leven behoort u toe.
Amen.

7. De gebeden kunnen afgesloten worden met een zalving met olie als symbool van de Geest, tegenkracht tegen wat benauwt en verslaaft.

V.: De Eeuwige God, die een sterke toren is voor allen die tot Hem hun toevlucht nemen, is nu en voor altijd jouw bescherming.
Hij geeft jou het geloof en het vertrouwen dat de enige Naam die onder de hemel gegeven is om heil en bevrijding te vinden, de Naam van onze Heer Jezus Christus is.
Allen: Amen.

Passend bij de orde van dienst nog enkele liturgische suggesties (als mogelijke begeleidende rituelen tijdens een bevrijdingsdienst):

[opsomming]

- Bij de aanvang van de bevrijdingsbediening kan een kaars worden aangestoken terwijl gezegd wordt: 'Christus is in ons midden' of: 'Zend uw licht en schenk bevrijding'.
- Naast of in plaats van een kaars kan er een kruisje neergezet worden of kan iemand van het team een (hand)kruis vasthouden.
- Als er gevraagd wordt een kamer/ruimte te reinigen, kan water gebruikt worden. Daarover kan tevoren een zegen worden uitgesproken ('Moge dit water ons spreken van leven dat sterker is dan de dood'). Met dit water kan het teken van het kruis op de muur getekend worden met de woorden 'Christus vervult deze kamer met zijn vrede'. Een soberder ritueel is een gebed (zie *Dienstboek – Een proeve*, deel 2, p. 499) en een lied waarin Gods bevrijding wordt beleden.